

Norwegian B – Standard level – Paper 1
Norvégien B – Niveau moyen – Épreuve 1
Noruego B – Nivel medio – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

1 h 30 m

Text booklet – Instructions to candidates

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for paper 1.
- Answer the questions in the question and answer booklet provided.

Livret de textes – Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

Cuaderno de textos – Instrucciones para los alumnos

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Tekst A

NSB* Sove

Bruk natten til å reise, og våkn opp på reisemålet. NSB Sove er sovekupeer med 2 senger, med gode madrasser og puter. God natt!

NSB Sove

- 5 NSB Sove er komfortable sovekupéer med 2 senger. Sengene er 75 cm brede og har gode madrasser, dyner og puter. Håndklær, såpe og drikkevann finnes i kupéen. Prisen er 850 kroner per kupé i tillegg til vanlig reisebillett.

NSB Sove finnes på strekningene:

- 10
- Oslo–Trondheim
 - Oslo–Kristiansand–Stavanger
 - Oslo–Bergen
 - Trondheim–Bodø

Ha kupéen for deg selv eller del den med reisefølget ditt

- 15 Det er tillatt med inntil 2 voksne og 2 barn i en kupé. Siden sengebredden er 75 cm, anbefaler vi egen seng til barn over 4 år.

Rullestol

For deg som er rullestolbruker, har vi en bredere kupé. Denne kupéen kan du bestille på en av våre betjente stasjoner, eller ved å ringe kundesenteret vårt på tlf. 815 00 888.

Sitteplass på nattoget

- 20 Med sitteplass på nattoget får du en pakke med pute, pledd, øyemaske og ørepropper. Ta gjerne med deg pakken hjem, hvis ikke doneres pleddene til veldedige formål. De fleste stolene kan justeres bakover.
-

www.nsb.no (2014)

* NSB: Norges statsbaner

Tekst B

Anmeldelse: Operasjon Arktis

Årets peneste norske.

- En iskald og forblåst Kristoffer Hivju trasker gjennom et uhyggelig vinterlandskap.
- Nei, dette er ikke en episode av Game of Thrones, men årets norske familieeventyr.
- Lang historie kort fortalt: Hivjus rollefigur blir skadet av bjørn, søsknene Julia, Sindre og
- 5 • Ida gjemmer seg i redningshelikopteret og hopper av når de tror de er i et Stavanger,
- som viser seg å være Svalbard. Der må de overleve for seg selv i en gammel hytte,
- mens foreldrene Line Verndal og Nicolai Cleve Broch ikke vet hvor de skal lete.
-
- Det er altså tre meget unge skuespillere som må bære filmen på sine små skuldre,
- noe de klarer helt fint blant CGI-nordlys og isbjørner som er over gjennomsnittlig
- 10 • vennskapelige. Operasjon Arktis har vært Grethe Bøe-Waals hjertebarn i tretten år, og
- det er deilig at norsk film endelig drar nytte av Svalbard som det estetiske vidunderet
- det er; her snakker vi om årets peneste norske film! Når det er sagt, kunne den
- gjerne hatt litt mer eventyr over seg når den først har beveget seg inn i sjangeren.
- 15 • Den balanserer ikke like godt mellom spenning og tøys som f.eks. Gåten Ragnarok,
- knallfilmen fra i fjor, og har en del elementer ved seg det er vanskelig å ignorere, som at
- et helikopter som egentlig skal på service i Stavanger, blir brukt som redningshelikopter
- på en tur opp til Svalbard.
-
- Men men, dette er fortsatt en flott film hvor både bestemor og minstemann vil la seg
- underholde. En veldig "cool" film, for å bruke et elendig ordspill.

Nicolai Berg Hansson, <http://filmmagasinet.no> (2014)

Tekst C

Spionen i din egen lomme

Jeg ville protestert kraftig om noen la ut sensitive opplysninger om meg på nett. Men selv har jeg gjort det i årevis.

[– X –]

– Hei Sarah, kom bort hit så skal du få se noe ekkelt.

5 Jeg fryktet i grunnen det verste da jeg ble bedt om å ta en titt på skjermen til min kollega. Men jeg var ikke forberedt på hvor ubehagelig det etter hvert skulle bli å studere kartet foran meg på skjermen. Et kart over Oslo, med en rekke røde piler på. Etter hvert begynte jeg å se et mønster. Dette var kjente steder. Mine steder.

10 En haug med røde merker på min gamle og nåværende arbeidsplass. Mange andre langs veien jeg går hver dag til jobb. Og kanskje eklest av alt: mange røde piler der jeg bor. Til og med merket som ”hjemme”.

[– 22 –]

15 Hva var dette? Ikke er jeg (etter hva jeg vet) overvåket av amerikanske etterretningsoffiserer. Og ikke har jeg noen kjente forfølgere. Nei, dette er informasjon jeg helt frivillig har lagt ut selv, gjennom oppdateringer på bildedelingstjenesten min. Der merkes alle bildene mine med geografisk plassering. En kjekk ting der og da, og det føles helt naturlig å fortelle hvor jeg befinner meg i det sekundet jeg tar et bilde. Men det er ikke fullt så gøy når all informasjon samles og settes i system.

[– 23 –]

20 Stedstjenestene på smarttelefonene våre gjør det mulig for sosiale medier å registrere hvor vi er når vi legger ut en melding eller et bilde fra telefonen. De fleste tjenestene gjør det automatisk. For meg har det vært en vekker å se svart på hvitt hvor mange av mine bevegelser jeg har lagt ut offentlig. For regjeringsmedlemmer og andre som jobber med nasjonal sikkerhet burde det vært en selvfølge at slik informasjon ikke deles. At det likevel skjer, sier noe om hvor kort vi er kommet i å tilpasse oss det

25 overvåkingssamfunnet som vi har vært med på å skape.

[– 24 –]

30 Telefonen din sladrer om deg i ett sett. Og dette skjer oftere enn når du aktivt bruker den, for eksempel hver gang den kobler seg opp til mobilt internett fordi en av dine mange apper automatisk oppdaterer seg. I gjennomsnitt sender telefonen din faktisk ut meldinger om hvor du befinner deg annethvert minutt. For å stoppe den endeløse strømmen av informasjon fra din egen lomme, kan du begynne med deg selv. Det er kun et par tastetrykk unna.

Sarah Sørheim, www.aftenposten.no (2014)

Tekst D

Om flaum

Vi seier det er flaum når det er så mykje vatn i elver og bekker at vatnet fyller elveløpet eller går ut over elvebreidda. Flaum er eit naturleg fenomen som er med på å forme landskapet. Bekker og elver får tilført vatn frå regn og snøsmelting, og frå vatn som er lagra i bakken.

5

Mykje regn kan gi stor flaum, og det same kan mykje snøsmelting. Kombinasjonen av mykje regn og kraftig snøsmelting kan gi svært store flaumar. Intense og kraftige byger kan gi stor vassføring i små elver og bekker der nedbørfeltet er lite og responsen er rask. Slike flaumar kan gi stor skade da det er mykje energi som skal transporterast i elva på kort tid.

10

Flaum og klima

I framtida kan vi vente oss eit endra flaumbilete på grunn av temperaturstigning, auka nedbør og meir nedbør som kjem som regn. Dette kan føre til flaumar til andre tider og på andre stader enn vi tradisjonelt har sett.

15

I Noreg har vi observert vassføring i mange elver i fleire tiår. Ei analyse av slike data viser at vårflaumen i Noreg kjem stadig tidlegare. Det er fordi temperaturen har auka og snøsmeltinga startar tidlegare. Sannsynet for dramatiske hendingar vil auke. I områder der den største flaumen i året i dag er ein regnflaum, vil flaumane bli større. Vi ventar oss dessutan fleire ekstreme nedbørepisodar med mykje regn på kort tid. Då får vi fleire lokale, store regnflaumar. Små bratte bekker og elver og urbane område vil vere spesielt utsett. Men, det er òg slik at snøsmelteflaumane i dei store vassdraga vil bli mindre, rett og slett av di det blir mindre snø.

20

Omnesfoss i Hjartdal kommune (Skiensvassdraget), mai 2010 Foto: I.Kleivane

<http://varsom.no> (2013)